

dráze Masarykova okruhu. V kopci před hlavní tribunou vypověděl mu stroj a proto nechal cestující, návštěvníky závodů, vystoupiti a, poněvadž pořadatelstvo závodů naléhalo, by S. autobus ze závodní dráhy odstranil, sedl do autobusu, by odbočil na protější silnici, avšak motor nepracoval. Roztlačili proto službu mající hasiči autobus, který pak sjížděl s kopce vlastní vahou, avšak asi po 15 m vypověděly brzdy v autobusu službu a autobus se řítí s kopce dolů. Žalovaný S., chtěje zabrániti většímu neštěstí, stočil autobus k příkopu a vjel zadními koly do silničního příkopu, při čemž byla poraněna žalobkyně tam sedící. Podle tohoto zjištěného stavu věci jde v první řadě o vyřešení otázky, zda autobus lze považovati v kritickém okamžiku za jízdní silostroj poháněný živelní silou, tedy v provozu, by naň dopadalo ustanovení odst. (1) § 1 aut. zák., o něž byl žalobní nárok opřen. Z motivů k zákonu o silostrojích, ze zprávy komise panské sněmovny k druhé vládní předloze, vysvítá, že při poradách o otázce provozu byl projeven názor, že »odpovídá právnímu vědomí naší doby, by v určitých případech ten, komu přicházejí k dobru hospodářské výhody nebezpečného provozu, nesl i nebezpečí tohoto provozu, a že proto musí škodu, která z tohoto provozu povstane, třebas jen náhodou, zcela bez zavinění, vzít na svá bedra«, a praví se dále, že »ten, kdo k svému prospěchu v silostroji dřímající mechanickou sílu s jejími nebezpečími rozpoutá, ručí i za specifická nebezpečí, která tím do silničního provozu byla přivedena«. Z toho jest zřejmo, že provozem po rozumu automobilového zákona jest rozuměti nebezpečný provoz, jehož pramenem jest právě to, že bylo živelní síly použito k jeho pohonu. Silostroj jest tudíž vždy v provozu, byla-li živelní síla v činnosti, při čemž jest lhostejno, zda silostroj byl živelní silou uveden v pohyb čili nic. Pohybuje-li se tedy silostroj samočinně po silnici tím, že byla živelní síla k jeho pohybu určená zastavena (při zastavení motoru s kopce), nebo že se samočinně dal do pohybu, nebyv s kopce dostatečně zajištěn, takže se dal do pohybu jinou živelní silou, vlastní tíhou, nepřerušuje takové ať nahodilé ať úmyslné vypnutí motorické síly provoz ve smyslu automobilového zákona. Při tomto právním názoru na věc nepochybily nižší soudy, uznávše vzhledem ke shora uvedenému zjištěnému stavu věci, že autobus řízený žalovaným S-em byl v kritickém okamžiku v provozu, a jsou bezpodstatné vývody dovolání žalované poštovní správy, jimiž se má doličiti, že nešlo o silostroj a že nebyl v provozu.

Čís. 13945.

Předmětem darování může býti i zřízení osobní služebnosti.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 898/34.)

Žalobce poskytl žalovanému, svému bratru, a jeho nastávající manželce ve svém domě byt k bezplatnému užívání. Ježto se žalovaný dopustil napotom na žalobci násilí, domáhal se žalobce na něm a na jeho manželce, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší právo bydleti v žalobcově domě a že jsou žalovaní povinni vykliditi byt, užívaný

jimi v žalobcově domě. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Jest přisvědčiti dovolatelům, že projevem souhlasné vůle obou stran došlo ke smlouvě (§§ 861 a 869 obč. zák.) toho obsahu, že žalobce poskytuje až do své smrti žalovanému, svému bratru, a jeho nastávající manželce ve svém domě byt, do té doby již žalovaným obývaný, k bezplatnému užívání. Šlo tu o užívání, ne sice jako věčné právo, nýbrž jako osobní právo (§§ 479, 504 a 521 obč. zák.). Ale šlo tu i o smlouvu darovací podle § 938 obč. zák., neboť předmětem darování může býti každá »věc« ve smyslu § 292 obč. zák., tedy nejen hmotná věc, nýbrž i právo, a tudíž i bezúplatné dobrovolné zřízení osobní služebnosti (tak také Krčmář, Právo obligační z r. 1926 str. 140, Sedláček, Obligační právo II z r. 1926 str. 10, Ehrenzweig, Das Recht der Schulverhältnisse z r. 1928 str. 362 a Klang, II. svazek str. 612 a 613).

Čís. 13946.

Úprava pachtovného při zemědělských pachtech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Pachtovní rok 1932/33, kterým počínajíc vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. poskytuje nárok na úpravu pachtovného, jest zpravidla počítati od 1. října 1932.

Nezáleží na tom, zda pachtovné bylo v době platnosti vl. nař. čís. 164/1933 sb. z. a n. již zapláceno, čili nic.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, R I 1120/34.)

Soud první stolice přiznal pachtýři úpravu pachtovného již od 1. února 1932. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Stěžovatel vytýká, že první soud přiznal neprávem navrhovateli úpravu pachtovného podle vlád. nař. čís. 164/33 sb. z. a n. již od 1. února 1932. Stížnost není odůvodněná. Z § 1 cit. vlád. nař. jasne plyne, že navrhovatel jest oprávněn žádati za úpravu pachtovného pro pachtovní rok 1932/1933 a zbývající smluvená léta. V souzeném případě počalo se pachtovní období dnem 1. února 1932. Ježto vládní nařízení mluví zřetelně o pachtovním roku, jest za pachtovní rok 1932/33 pokládati dobu, která počíná oním dnem v roce 1932, kdy počínalo podle pachtovní smlouvy nové pachtovní období. a která končí oním dnem v roce 1933, kdy podle smlouvy pachtovní období končí. Správně proto první soud upravil pachtovné již od 1. února 1932, neboť tímto dnem pachtovní rok počínal.